

GUÍA PER A INCLOURE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE I DIVERSITAT EN ELS ESPAIS DE LLEURE

Amb recursos
vocabulari i guia per a l'utilització
del llenguatge neutre

Projecte editat per: Ajuntament de Manresa
Regidoria de Feminismes - LGTBI
Creat per: SIAD Montserrat Roig i SAI LGTBI
Il·lustrat i maquetat per: Anna Villegas Pascual

Manresa, 2024

ÍNDEX

Introducció	4
Rol de la persona monitora	5
Aplicació de la perspectiva de gènere	6
Prevenió de les violències	6
* Comunicació no sexista i inclusiva	7
* Pressió estètica i normalització de la menstruació	8
* Espais	9
* Jocs i joguines	10
* Contes i llibres	12
* Seguiment i avaluació	13
Recursos per prevenir i actuar davant les violències masclistes	14
Annex	15
* Conceptes bàsics	15
* Guia per a utilitzar un llenguatge neutre de l'Ajuntament de Manresa del curs 2021-2022	16

INTRODUCCIÓ

Tot i la creixent familiarització en qüestions de gènere en l'àmbit educatiu i de lleure, sovint hi ha dubtes sobre com incorporar totes aquestes noves perspectives a la pràctica, ja que vivim en una societat marcadament patriarcal i desigual. És per això que des del Servei d'Informació i Atenció a les Dones Montserrat Roig i el Servei d'Atenció Integral LGTBI de l'Ajuntament de Manresa, dos serveis municipals d'atenció, assessorament, acompanyament i informació quant a qüestions de gènere i diversitat, hem considerat necessari crear un document formatiu sobre la incorporació de la perspectiva de gènere.

Els espais d'educació no-formal són clau en els processos de socialització de les normes de gènere, i el monitoratge té un paper condicionant com a agents de socialització dels infants. L'etapa infantil és crucial en la socialització i la interiorització d'aprenentatges, hàbits, rols, comportaments i actituds que estan influïdes per normes d'una societat que discrimina i margina les diversitats que no són hegemòniques. És per això que els espais de lleure esdevenen un espai de socialització amb possibilitats enormes per poder aplicar perspectives necessàries per aconseguir una transformació social des de la infància. Per tant, és important que tinguem una mirada interseccional en l'àmbit de l'educació no-formal per entendre que les experiències d'opressió o de privilegi no es poden entendre de forma aïllada, sinó que interaccionen entre si.

L'objectiu principal d'aquest document és dotar d'eines i recursos l'equip de monitoratge per fer dels casals espais més segurs i inclusius, on el respecte i la no-discriminació siguin els pilars fonamentals que construeixin les activitats i pràctiques dutes a terme. Esperem que aquesta guia doni respostes, però sobretot que provoqui dubtes i preguntes per continuar avançant i estimulant l'acció transformadora en els casals.

ROL DE LA PERSONA MONITORA

El rol de l'equip de monitoratge és fonamental en els processos de socialització dels infants en els casals, ja que les persones adultes encarregades de l'acció de lleure són els referents dels infants en aquests espais, als quals contribueixen, directament o indirectament, a la construcció i a la socialització del gènere. A més, també són agents de protecció que han de vetllar pel benestar i l'assistència dels infants, assumint una responsabilitat més grossa de la que normalment es pensa. Per tant, quan parlem d'incloure la perspectiva de gènere en els espais de lleure, és important tenir en compte que aquest canvi ha de començar per les mateixes persones que conformen l'equip de monitoratge, és a dir, en el pla personal.

Cal que des d'aquesta posició de referència ens qüestionem la nostra pròpia construcció d'acord amb el gènere, sobre els nostres comportaments, actituds, privilegis i desavantatges, tant en l'àmbit individual com en l'àmbit col·lectiu.

La presa de consciència sobre quina és la nostra posició que ocupem en la societat ens permetrà generar debats sobre els rols de gènere que reproduïm i quin impacte té sobre els infants tot aquest conglomerat condicionat pel sistema sexe-gènere. Algunes preguntes que es poden plantejar per estimular totes aquestes preguntes vitals, individualment o col·lectivament amb el grup de monitoratge, són:

- * Estem potenciant la col·laboració entre infants a l'hora de jugar?
- * Estem ajudant a trencar estereotips de gènere (per exemple, que els homes se'ls associï amb la força i la racionalitat i les dones amb ser més dèbils i sensibles)? Com?
- * Transmetem sabers inclusius relacionats amb els afectes i les cures (per exemple, l'acompanyament en la gestió emocional o assumir les tasques domèstiques), altres cultures no dominants que tenen lloc en aquests espais, habilitats desenvolupades per a nens i nenes amb diversitats funcionals, etc.?

- * Estem desenvolupant i transmetent una educació afectiva i sexual lliure de construccions al voltant de l'amor romàntic i la violència?
- * Quin vocabulari fem servir? Utilitzem llenguatge no sexista per comunicar-nos amb els infants?
- * Qui assumeix la resolució dels conflictes?
- * Hi ha alguna persona que tendeix a explicar les activitats?
- * Es generen espais de cura als casals (espais on els infants s'expressin sense judicis, quan algú es fa mal, etc.)?
- * Hi ha una tendència segregativa entre l'equip de monitoratge? (qui s'encarrega de les cures, d'aplicar la perspectiva de gènere, les tasques que requereixen força física, etc.)?
- * Com creieu que impacten les vostres decisions estètiques en els infants (per exemple, maquillatge, vestimenta, depilació, etc.)?

APLICACIÓ DE LA PERSPECTIVA DE GÈNERE

PREVENCIÓ DE LES VIOLÈNCIES

Algunes recomanacions que es poden usar per prevenir i sensibilitzar sobre les violències i aplicar la perspectiva de gènere als espais de lleure són:

- * Definir explícitament quins comportaments no es toleraran dins de l'espai: comentaris o conductes racistes, masclistes, lgtbfòbiques, capacitistes, etc. Ha de ser un missatge clar i directe.
- * Qüestionar i actuar davant de les violències, tant amb les relacions entre els infants com entre els membres de l'equip de monitoratge.

- * Conèixer els protocols d'assetjament i abús sexual de què disposen els diferents circuits de violència contra els infants.
- * En cas de presenciar qualsevol mena de violència, es recomana compartir-la amb el grup de monitoratge. De vegades, abordar aquestes situacions ens pot posar en una situació d'incomoditat. Demaneu ajuda i cuideu-vos.
- * Reforçar la diversitat dels nostres cossos és molt important per tal de trencar els estereotips corporals que ens inculquen des que som criatures.
- * No permetre qüestionaments, burles ni bullying per l'incompliment de mandats de gènere. Cal mostrar que no hi ha tolerància davant de situacions de violència i discursos d'odi.
- * Aprofitar situacions conflictives per aprendre des de la reflexió sobre les construccions socials del gènere.
- * Garantir seguretat. Esbrinar si totes les persones se senten segures al seu entorn. Per exemple, fer servir l'espai per conèixer on senten seguretat i inseguretat i què els provoca una sensació o una altra.
- * Establir acords clars en relació amb el respecte, la cura de companyes i companys i sobre com no fer mal amb paraules o accions.
- * Convertir-se en una persona aliada. Les persones referents del servei també són referents per a les criatures.
- * Reconèixer els desafiaments relacionats amb les múltiples i sovint conflictives normes, valors i creences a què s'enfronta la infància i l'adolescència LGTBI+, que també poden ser membres de grups racialitzats i ètnics minoritaris.
- * Augmentar el coneixement i la comprensió de l'orientació sexual i la identitat de gènere mitjançant l'educació.

- * Integrar el problema de la violència masclista, homofòbica, transfòbica, etc. en els programes destinats a eliminar la violència i promoure la seguretat a les institucions.
- * Cal assegurar que els nens, les nenes i adolescents trans* puguin expressar el seu gènere i participar en totes les activitats d'acord amb la seva identitat de gènere.
- * Reforçar que totes les persones trans* utilitzin els vestidors i els banys d'acord amb la seva identitat de gènere i sense dificultats.
- * Visibilitzar tota classe de diversitat, no només de gènere o sexual, sinó també de religions, cultures, formes de famílies alternatives, etc., i transmetre valors positius, com la no-violència, les cures, la responsabilitat, la cooperació, l'empatia, l'assertivitat, la gestió emocional, etc. D'aquesta manera, es contribueix a la construcció de relacions més sanes i respectuoses entre infants.

COMUNICACIÓ NO SEXISTA I INCLUSIVA

La comunicació és el mitjà pel qual ens relacionem amb el món, i reflecteix el context històric, social i cultural en què ens trobem. És molt important revisar quin és l'ús que en fem servir, ja que el sexisme i l'androcentrisme no només està present de manera explícita, sinó que també ho està de manera implícita i sovint costen d'identificar.

El llenguatge, una forma més de comunicació, pot ser una altra forma de violència que passa desapercebuda i, per això, necessitem un llenguatge que sigui inclusiu i que no sigui una barrera, que s'allunyi de jerarquies i discriminacions, i que pugui donar resposta als canvis socials que s'estan vivint en l'actualitat.

La llengua està en constant evolució i ens hem d'adaptar als canvis que comporta. A més, a l'hora de comunicar es recomana utilitzar imatges i fotografies en les convocatòries que representin la diversitat d'ètnies, arrels, diversitat funcional, corporalitats, persones, etc.... Per tant, la diversitat i la interculturalitat han de ser

criteris centrals a l'hora de decidir com comunicar, tant en la comunicació verbal com en la comunicació non verbal.

Per què cal usar la comunicació inclusiva? Perquè el llenguatge, tant verbal com no verbal, construeix realitats, i és necessari que es construeixi realitats no discriminatòries.

Algunes recomanacions a tenir en compte són:

- * No fer servir el masculí com a genèric.
- * Usar genèrics. Per exemple: alumnat, professorat, infància, famílies.
- * Fer ús de substantius col·lectius sense distinció de gènere. Per exemple: gent, persones.
- * Evitar l'ordre jeràrquic del masculí. Es recomana alternar l'aparició del femení i el masculí. Per exemple: les nenes i els nens o bé nens i nenes.
- * Evitar expressions que sobrevaloren el concepte masculí i infravaloren el concepte femení. Per exemple: "Com estàs, princesa?"/ "Què passa, campió!".
- * Específicament, als formularis d'inscripció i fitxes d'informació de l'infant que accedeix als serveis de cura, cal incorporar la categoria "no binari" per posar en pràctica el llenguatge no sexista i inclusiu.
- * Cal prevenir la reproducció i els prejudicis i estereotips de gènere, orientació sexual, identitat de gènere, expressió de gènere, ètnia, racialitat, corporalitat, diversitat funcional, entre d'altres. Per això, es recomana fer servir imatges, cartells, llibres i vídeos que representin la diversitat de persones, grups, parelles, famílies, amb l'objectiu de facilitar processos de familiarització, identificació i empatia.

PRESSIÓ ESTÈTICA I NORMALITZACIÓ DE LA MENSTRUACIÓ

La pressió estètica és una pressió social imposada que indica quins cànons de bellesa i de corporalitats són acceptables i quins són corregibles. En aquest sentit, estableix estereotips de gènere ideals que consoliden i perpetuen els rols imposats per la societat i discriminacions de gènere, racials, classistes i capacitistes, els quals tenen un impacte en la nostra salut mental i poden generar frustració, obsessió i riscos per a la salut. La pressió estètica és una de les fórmules més eficaces per mantenir les desigualtats socials, ja que fa trontollar l'autoestima al llarg de tota la vida

La pressió estètica provoca cada cop més que els infants i adolescents acceptin menys el seu propi cos. Cal que tinguem en compte que la satisfacció amb el cos no és un aspecte menor, ja que, entre tots els àmbits de la vida pels quals es pregunta a la infància, la satisfacció amb el cos propi està entre els tres aspectes que més influeixen per sentir-se satisfet o satisfeta amb la vida en global. Per tant, és important que els espais de lleure es concebin com a espais lliures de qualsevol mena de pressió estètica, i que totes les expressions no normatives hi siguin acollides, representades i respectades.

Pel que fa la menstruació, ha estat considerada històricament un tabú del qual costa parlar en públic, i s'ha relegat a l'àmbit privat com si fos una qüestió exclusivament de dones. Encara ara l'envolten mites i tabús que poden acabar generant por, desinformació i vergonya i frivolitat. És crucial, doncs, que des de la infància es normalitzi que la menstruació és una cosa natural que molta gent viu, i que cal viure sense complexos, lliures de mites que no corresponen a la realitat. A més, els espais de lleure també han de ser espais per menstruar de forma segura i respectuosa. Per tal de fer-ho, l'equip de monitoratge pot fer pedagogia col·lectiva per visibilitzar i normalitzar la menstruació, així com assegurar que la farmaciola contingui productes d'higiene menstrual i que s'hi pugui accedir directament.

ESPAIS

L'espai és el lloc on es desenvolupen les activitats dutes a terme als casals, i també s'han de concebre com un espai de socialització més, que no està absent de biaixos ideològics, sinó que també s'organitza en funció de concepcions sexistes i androcèntriques que generen un repartiment desigual i segregatiu de l'espai. Per exemple, si s'analitza com estan distribuïts els patis escolars o els parcs públics, observem que són "futbolcentristes" (esport molt masculinitzat), mentre que es deixa qualsevol altra activitat al marge, generalment més feminitzada o que ocupen les identitats dissidents.

Els espais que no es conceben amb perspectiva de gènere comporten que es reproduïxin i normalitzin rols sexistes basats en desigualtats, i que la distribució es divideixi entre espais centrals i espais perifèrics. Per tant, decidir com es planifica i s'organitza l'espai és una tasca imprescindible en l'aplicació de la perspectiva de gènere.

Què cal observar?

- * Que es faci una distribució equitativa de l'espai al voltant dels diferents tipus de jocs.
- * Que es trenqui la segregació dels jocs entre les zones perifèriques i les zones centrals.
- * Que s'afavoreixi la participació de tots els infants en jocs de moviment i força i en jocs que impliquin relacions emocionals i afectives.
- * Que es tingui en compte el temps que dediquen a les activitats.
- * Que s'afavoreixi un ús d'espais neutre, sense connotació de gènere, com poden ser els racons de la lectura, les activitats als patis enfocades al descobriment de la natura.
- * Que es les nenes i nens tinguin cura de l'espai comú, de la neteja després del joc i aprenguin que és la responsabilitat compartida.

Jocs i JOGUINES

Els models binaris de feminitat i masculinitat influeixen des d'una edat primerenca. Aquesta binarització fa que socialment s'estableixin quines actituds i comportaments van dirigides als nens o a les nenes. Això afecta la distribució de l'espai, la representació social dels jocs i joguines i els relats dels contes. Hem de ser conscients sobre com elaborem les activitats i quins materials proposem, que responguin a un projecte coeducatiu, ja que són eines que eduquen, socialitzen i transmeten idees, valors i rols que, fins ara, han marcat diferències que han determinat desigualtats de gènere històriques.

La coeducació s'ha d'adaptar a les edats en què s'estigui treballant, ja que en cada període del desenvolupament les construccions de gènere tenen un impacte diferent.

- * **Etapa de 0 a 3 anys:** és essencial per al desenvolupament personal, social, cognitiu i emocional de nens i nenes. Aquest període primerenc del desenvolupament és el temps en el qual els infants experimenten els seus primers espais de vinculació i convivència amb iguals; per tant, cal fomentar un aprenentatge sense distinció de gènere des d'aquestes edats.
- * **Etapa de 3 i 4 anys:** es comencen a formar les primeres nocions de gènere, mentre que a partir dels 5 anys es consoliden i reafirmen aquestes nocions, cosa que significa que poden aparèixer els primers judicis de valor i criteris al voltant de comportaments i estereotips de gènere.
- * **Etapa d'11 i 12 anys:** es caracteritza per la dependència als grups d'iguals, l'experimentació permanent amb límits, la construcció accelerada i canviant de la identitat, les relacions sexoafectives, la complexitat per gestionar la dualitat infantesa-adultesa.

Què cal observar en les activitats?

- * Fomentar la participació i el protagonisme de nenes i nens en activitats i jocs desmarcant-se d'estereotips de gènere.
- * Reconèixer sabers que sovint no es recullen als espais educatius. Per exemple, sabers relacionats amb els afectes i la cura, sabers procedents de diferents tradicions culturals, sabers sobre habilitats desenvolupades per nens i nenes amb diversitat funcional.
- * Posar en pràctica la feina individual i la feina grupal.
- * Valorar els aprenentatges a través del cos.
- * Convocar com a aspecte central de les activitats i els jocs la cura de les altres i els altres, de la natura i de l'espai.
- * Potenciar la col·laboració.
- * Aprendre a través del que és quotidià i simple.
- * Visibilitzar històries de dones.
- * Proposar activitats perquè hi participi tothom en igualtat de condicions, com per exemple, les activitats esportives.
- * Ajudar a trencar estereotips de gènere en l'intercanvi quotidià amb nenes i nens.
- * Agrupar nenes i nens de maneres que no tinguin a veure amb el gènere.
- * Ajudar a veure les limitacions dels estereotips de gènere.
- * Desenvolupar una educació afectiva i sexual lliure de construccions al voltant de l'amor romàntic i la violència.
- * Utilitzar llibres, joguines i material didàctic que no reproduïxi prejudicis ni estereotips de gènere.

Els jocs i les joguines també són elements importants que reproduïen rols i estereotips de gènere i que s'adapten a les edats i als períodes de desenvolupament dels infants. Cal analitzar aquests materials, veure quins missatges comuniquen als infants, si discriminen o no, i fer una selecció d'allò que els volem transmetre.

A més, també hem de fomentar que els infants aprenguin a compartir els jocs i joguines, així com els espais, ja que acostumen a estar segregats i estereotipats. Es poden utilitzar diferents recursos per a jugar de manera inclusiva. Per exemple:

- * De manera directa: dient algun nen "Que vens a jugar a saltar a corda?" o a una nena "Vols jugar a futbol?". D'aquesta manera, es contribueix a acabar amb la segregació a l'hora de jugar.
- * De manera indirecta: "Tothom qui vulgui jugar a futbol està convidat a venir!".

CONTES I LLIBRES

En els darrers anys, hi ha hagut un qüestionament més profund sobre el sexisme en els llibres infantils, i cada cop hi ha més propostes innovadores i inclusives que pretenen acabar amb la discriminació i la subordinació històrica dels relats que es transmetien.

Els llibres permeten estimular la imaginació, ensenyant a bregar amb les emocions, ajudar a entendre el significat de persones, característiques, objectes materials i fenòmens conductuals, ensenyant valors que ajudaran els infants a comprendre com desenvolupar les relacions socials a partir de valors com el respecte, la igualtat o la pau. Per tant, és important també veure quins són els llibres que conformen la biblioteca que volem que els infants consumeixin. Algunes preguntes que es poden plantejar són:

- * Reproduïen estereotips de gènere?
- * Quin és el paper de cada personatge del conte? Creieu que hi ha discriminació o subordinació entre personatges?
- * Es fa servir llenguatge inclusiu o sexista?
- * Com es construeixen i representen els personatges a les imatges dels contes?
- * Quines són les conseqüències dels seus actes i si aquestes conseqüències estan determinades per estereotips de gènere?

SEGUIMENT I AVALUACIÓ

Es recomana fer un seguiment periòdic de les activitats, materials, espais i modes de comunicació que es posen en pràctica. Cal fer una avaluació dels processos d'aprenentatge (en alguns serveis de llarga durada aquesta avaluació podrà ser més profunda que en altres). És recomanable incorporar una persona responsable o referent de coeducació en els equips de treball que tingui formació de gènere. Una forma de fer els seguiments i avaluacions de les activitats executades és desenvolupant una memòria del servei, amb les activitats representades i amb dades segregades per característiques sociodemogràfiques, edat, gènere, ètnia, racialització, etc.

Alguns aspectes que es poden valorar quant a la contractació o licitació del servei són:

- * Els serveis de cura són una nova font d'ocupació. Cal valorar que les plantilles d'aquests serveis siguin diverses en si mateixes quant a gènere, ètnies, racialitat, etc. La interculturalitat dins els equips de treball afavoreix la generació de mirades enriquidores per a la implementació i el perfeccionament dels serveis.

- * Com poden saber si l'empresa contractada compleix aquest "requisit" de coherència?
- * Compta amb pla d'igualtat? Si és una empresa de menys de 50 persones treballadores (no obligat) podria valorar-se com un punt addicional.
- * Compta amb protocol contra l'assetjament sexual, per raó de sexe, identitat de gènere i orientació sexual?
- * Quines mesures o polítiques socials duu a terme per al foment de l'ocupació de: dones en situació de vulnerabilitat econòmica, persones amb discapacitat, persones trans*...
- * CV de les persones que implementaran el servei: estudis en l'àmbit social relacionats amb el gènere, interseccionalitat i interculturalitat.

RECURSOS DE PREVENCIÓ I ACTUACIÓ

A la nostra ciutat, comptem amb una sèrie de recursos per tal de prevenir, sensibilitzar i actuar contra les violències masclistes.

SIAD Montserrat Roig

Adreça: C/ de la Canal, núm. 6, 1r 08241 Manresa

Telèfon: 938752310

Correu electrònic: sai@ajmanresa.cat

Horari: De dilluns a divendres, de 9 a 14 h i de dilluns i dijous,
de 15 a 19 h

SAI LGTBI

Adreça: C/ de la Canal, núm. 6, 1r 08241 Manresa

Telèfon: 938752310

Correu electrònic: sai@ajmanresa.cat

Horari: de dilluns a divendres, de 9 a 14 h i de dilluns, de 15 a 19 h

SIE MANRESA

Adreça: Muralla del Carme, 22-24, 1r 5a 08241 Manresa

Telèfon: 936289891

Correu electrònic: sie.manresa.cc@dae.cat

Telèfon EMERGÈNCIES 112

Telèfon Infància Respon 116 111

ANNEX

CONCEPTES BÀSICS

Sistema sexe-gènere: fa referència a les estructures econòmiques, socials, culturals i polítiques que sostenen i reproduïxen rols de gènere i atributs diferenciats entre homes i dones, donant per suposada la correspondència entre sexe i gènere i marginant i exclouent qualsevol cos que surti d'aquesta norma.

Normes de gènere: són normes basades en el binarisme de gènere (home-dona), enteses com a categories oposades, complementàries i exclou altres maneres de ser possibles. Aquesta distinció atribueix rols i oportunitats que generen diferències i desigualtats socials, econòmiques i polítiques.

Estereotips de gènere: rols fixats sobre els comportaments pretesament «correctes» o «normals» de les persones en funció del gènere al qual pertanyen. Els estereotips de gènere són a la base de la discriminació entre homes i dones.

Identitat de gènere: fa referència a com els individus o grups es perceben i es presenten en relació amb les normes de gènere. És important tenir en compte que la identitat de gènere no tan sols fa referència als dos únics gèneres predominants, sinó que hi ha diverses formes d'identitats de gènere.

Expressió de gènere: és el conjunt de formes amb les quals les persones manifesten la identificació amb el gènere, és a dir, de quina forma una persona comunica la seva identitat. D'acord amb les normes de gènere, s'estigmatitza les persones que no encaixen en el binomi de les expressions normalitzades de masculinitat-feminitat.

Orientació/preferència sexual: és l'atracció romàntica, afectiva i/o sexual sobre el(s) gènere(s) que poden atraure. L'experiència de cadascú sobre la sexualitat és única i personal, a més de ser modificable durant els diferents moments de la vida.

Coeducació: model educatiu que cerca l'equitat educativa partint de la idea que tothom és igual, sent així necessària l'eliminació de tota mena de sexisme en els espais educatius per a poder promoure la diferència i la llibertat d'expressió per a tenir un horitzó de desenvolupament més ampli.

Interseccionalitat: teoria que sosté que les experiències d'opressió no es poden entendre des d'un sol marc explicatiu, sinó que vivim simultàniament en posicions de privilegi i d'opressió que varien segons el lloc i el temps, condicionades per diferents eixos que interseccionen, com el gènere, l'etnicitat, la racialització, la classe social, l'orientació sexual, l'edat, la llengua, la religió, la diversitat funcional, etc.

Sexisme: és qualsevol expressió (un acte, una paraula, una imatge, un gest) basada en la idea que algunes persones, sovint les dones, són inferiors pel fet de pertànyer a un sexe concret.

Patriarcat: es defineix com la forma d'organització social per la qual els homes d'una societat ostenten les posicions de més poder i releguen les dones i a les identitats dissidents a posicions de submissió i subalternitat.

Desigualtat estructural: aquest concepte fa referència al fet que la desigualtat forma part de l'estructura subjacent de la nostra societat.

Violència masclista: és un producte de la cultura patriarcal, la màxima expressió de la qual es construeix al voltant d'allò que coneixem com a masclisme.

Perspectiva de gènere: implica ser conscients de les diferències sexe-genèriques que ens determinen i que generen desigualtats i discriminacions, orientant els processos educatius a la superació d'aquestes desigualtats.

ALTERNATIVES DE LA GUIA PER A UTILITZAR UN LLENGUATGE NEUTRE DE L'AJUNTAMENT DE MANRESA (2021-2022)

LLENGUATGE NO BINARI INDIRECTE

Consisteix a eliminar les marques de gènere del text o de la conversa. Es pot fer de dues maneres:

- * Escollint paraules que no tinguin flexió de gènere (persona, infant, feliç, intel·ligent, amable, prudent...):

És molt **llesta** → És molt **intel·ligent**

És un noi molt **treballador** → És una **persona** molt **treballadora**

- * Modificant les frases i utilitzant estructures alternatives que comuniquin el mateix missatge, però que no tinguin marques de gènere. Per exemple, es pot preguntar:

Està **cansada** → **S'ha cansat**

Estàs registrat en aquest portal? → **T'has registrat** en aquest portal?

LLENGUATGE NO BINARI DIRECTE

En català, consisteix a fer servir la “i” com a vocal per crear una flexió neutra.

La flexió masculina sovint no acaba en cap vocal, la flexió femenina normalment acaba amb la lletra “a”, i la flexió neutra acabaria amb la lletra “i”. En plural, la flexió neutra acabaria en “is”:

MASCULÍ

Treballador
Client

FEMINÍ

Treballadora
Clienta

NEUTRE

Treballadori
Clienti

Els articles i els pronoms:

MASCULÍ

El
Els
Ell
Ells
Un
Uns

FEMINÍ

La
Les
Ella
Elles
Una
Unes

NEUTRE

Li
Lis
Elli
Ellis
Uni
Unis

Exemples de llenguatge no binari directe:

Elli treballa de **cambreri**.

Lis treballadoris estan **disposadis** a aprendre.

Li mevi company és molt responsable.

Li Noah és un **clienti** des de fa molts anys.

Hi ha d'haver una concordança de gènere entre determinants, noms i adjectius:

La meva amigui és llesti (NO)

Li mevi amigui és llesti(SÍ)

Elli és introvertida (NO)

Elli és introvertidi (SÍ)

Ell és generosi (NO)

Elli és generosi (SÍ)

Per saber com adreçar-nos directament a qualsevol persona, la millor opció és preguntar directament si és un espai segur per a aquesta resposta. Les millors opcions si parles amb algú que no coneixes i no saps quins pronoms fa servir són:

- * Dirigir-te directament d'una manera neutra.
- * Parar atenció de quins pronoms fa servir la mateixa persona. Preguntar els pronoms sempre que sigui un espai segur on fer-ho.
- * Moltes vegades es poden donar casos en què la pregunta pot posar la persona en una situació incòmoda o, fins i tot, de risc.

